

Den Norske Turistforening
Youngstorget 1
0181 Oslo

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

1.4.2016

Høringsuttalelse – Forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

Den Norske Turistforening viser til høringsbrev av 22.12.15 med forslag til forskrifter om rammeplan for grunnskolelærerutdanninger for 1.–7. og 5.–10. trinn. DNT mener at alle som går igjennom den femårige lærerutdanningen skal ha kunnskap om bruk av naturen som arena for læring og grunnleggende praktiske ferdigheter i friluftsliv og i organisering og ledelse av elevgrupper utenfor det tradisjonelle klasserommet. Å gjøre dette til en obligatorisk del av lærerutdanningen vil bidra til økt læring, trivsel og aktivitet i skolen. Se konkrete endringsforslag til forskriftene nederst i dokumentet.

DNTs engasjement for friluftsliv i skolen

DNT er Norges største friluftslivsorganisasjon med 57 medlemsforeninger og over 270 000 medlemmer. DNT merker turruter, driver over 500 overnattingshytter, og organiserer mangfoldige friluftslivsaktiviteter over hele landet. Siden 2001 har DNT jobbet målrettet inn mot grunnskolen for å bidra til mer friluftsliv og mer bruk av naturen som læringsarena i alle fag.

Vi har gjennom disse årene holdt kurs for flere tusen ansatte i skole og barnehage, tilrettelagt over 30 av våre hytter både praktisk og pedagogisk med tanke på besøk av skoleklasser. I 2012 ga vi ut boka «Lek og lær» som gir mange gode tips til lærere som ønsker å være mer ute med elevene sine og samtidig ønsker godt læringsutbytte i alle fag.

Siden 2006 har vi hvert år invitert landets åttendeklassinger på OPPTUR første onsdagen i mai. Dette er en turdag i skolens nærområde der elevene går ca. 10 km til en topp eller et utsiktspunkt. OPPTUR legger vekt på sosialt samvær, fysisk aktivitet og naturopplevelser. I 2015 deltok nærmere 35 000 elever på 116 ulike OPPTUR- arrangementer over hele landet.

Skal alle barn og unge nå læreplanenes kompetansemål i friluftsliv må denne typen aktiviteter likevel utgjøre en større del av den ordinære undervisningen i skolen. Friluftsliv egner seg også godt som metode for å lære andre fag. Men det krever at lærerne har kompetanse og trygghet for hvordan dette kan gjennomføres.

Hvorfor prioritere friluftsliv i skolen?

DNT viser til at læreplanverket Kunnskapsløftet slår fast at det er et mål for opplæringen å vekke glede over aktiv livsstil, fysisk aktivitet og friluftsliv, som igjen vil gi et godt grunnlag for den enkeltes helse, glede over ferdsel i naturen og fornuftig bruk av ressurser. Læreplanverket legger også opp til at deler av undervisningen i flere fag skal legges utendørs

for å kunne nå kunnskapsmålene. I dag er det likevel begrenset hvor mye skolene i praksis benytter naturen som læringsarena og stor variasjon i lærernes kompetanse og erfaring med denne typen undervisning. DNT mener at en utvidelse av lærerutdanningen til å bli femårig gir rom for å styrke lærernes kompetanse til å bruke naturen og nærmiljøet som læringsarena.

DNT viser til at regjeringen i friluftslivsmeldingen (Meld.St.18 (2015-2016)) foreslår at et av to hovedmål for friluftslivspolitikken skal være at «Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge». Meldingen sier også at regjeringen vil «Oppfordre og legge til rette for at friluftsliv og bruk av naturen og nærmiljøet som læringsarena inngår i virksomheten til skoler og barnehager». Å styrke lærerutdanningen på dette punktet vil være en konkret oppfølging av regjeringens egne målsetninger både i friluftslivsmeldingen og i folkehelsemeldingen (se nedenfor).

DNT mener at økt bruk av naturen som læringsarena vil bidra til:

1. Økt læringsutbytte: Variert undervisning og nye læringsarenaer er motiverende og gir bedre læring! Barn lærer på ulike måter. Dette bør i større grad gjenspeiles i undervisningen. Blant annet egner realfagene seg godt til undervisningsopplegg ute i naturen, jf regjeringens realfagsstrategi (2015) og prosjektet «Den naturlige skolesekken». Det er viktig å gi alle lærere kompetanse til å drive denne typen undervisning.
2. Økt aktivitet og en mer helsefremmende skole: Det er en negativ trend når det gjelder fysisk aktivitet i befolkningen, også blant barn og unge. Mange er for lite aktive og ifølge Folkehelse rapporten oppfylder bare halvparten av landets femtenåringer anbefalingene om daglig fysisk aktivitet (Folkehelseinstituttet, 2014). Folkehelsemeldingen (Meld. St. 19 (2014-15)) slår fast at regjeringen vil legge til rette for at skolene sikrer daglig fysisk aktivitet for elevene og bidra til livslang bevegelseslyst og glede av fysisk aktivitet. Friluftsliv er en utendørs aktivitetsform der alle kan oppleve mestring og bør utgjøre en viktig del av den fysiske aktiviteten i skolen.
3. Et godt psykososialt miljø: Mobbing er fortsatt et problem i norsk skole og 15-20 prosent av barn og unge i alderen 3-18 år har psykiske plager (folkehelsemeldingen). Fysisk aktivitet og felles naturopplevelser skaper økt trivsel, samhold og bidrar positivt til det psykososiale miljøet i skolen. Det kan også bidra til å forebygge konflikter og sosiale problemer i klassen.
4. Økt miljøengasjement: Egne erfaringer og gode opplevelser i naturen gjør at elevene får økt forståelse for betydningen av natur- og miljøvern. Økt kunnskap om naturens prosesser og bruk av naturen som klasserom vil kunne øke miljøengasjementet blant skoleelever, jf «Den naturlige skolesekken».

DNTs forslag til endringer i forskriftene:

For å styrke lærernes kunnskap og kompetanse om bruk av naturen som læringsarena, foreslår DNT følgende tillegg i forskriftene om rammeplaner for grunnskolelærerutdanning for både 1.–7. og 5.–10. trinn.

§2 Læringsutbytte:

Kunnskap

- Kandidaten har kunnskap om bruk av naturen som arena for læring, naturopplevelser og fysisk aktivitet og hvilke undervisningsmetoder som egner seg for dette i ulike fag.

Ferdigheter

- Kandidaten innehar grunnleggende praktiske ferdigheter i friluftsliv og i organisering og ledelse av elevgrupper utenfor det tradisjonelle klasserommet, slik at kandidaten er en trygg leder i anvendelse av skolens natur- og nærmiljø som undervisningsarena.

§3 Struktur og innhold

Om praksis:

Praksisperioden skal inneholde øving i varierte undervisningsmetoder, deriblant bruk av nærmiljø og naturområder som læringsarena, for å sikre best mulig læringsutbytte for alle elever.

Ta gjerne kontakt ved ønske om utdyping eller presisering av innspillene fra DNT!

Med vennlig hilsen

Nils Øveraas
Generalsekretær

Kristin Oftedal
Fagsjef Barnas Turlag og skole